

ali hvalevrijedni Područni centar Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u Gospiću koji je posljednjih godina dao niz specijaliziranih monografija o Gorskoj Hrvatskoj.

IVAN BOTICA

Řecko-staroslověnský index / Index verborum graeco-palaeoslovenicus. Glavna redaktorica Emilie BLÁHOVÁ. *Tomus I (fasciculus 1): Prolegomena*, Praha – Pragae 2008., str. 1–72; *Tomus I (fasciculus 2): Prolegomena – Tabellae synopticae monumentorum slavlicorum*, Praha – Pragae 2009., str. 73–136; *Tomus I (fasciculus 3): Tabellae synopticae monumentorum slavlicorum*, Praha – Pragae 2009., str. 137–200; *Tomus I (fasciculus 4): Tabellae synopticae monumentorum slavlicorum; ἄ – ἀθαλάμεντος*, Praha – Pragae 2010., str. 201–264; *Tomus I (fasciculus 5): ἀθανασία – ἀνακτᾶσθαι*, Praha – Pragae 2011., str. 265–328; *Tomus I (fasciculus 6): ἀνακυλίειν – ἀποκαλύπτειν*, Praha – Pragae 2012., str. 329–392, Akademie věd České republiky, Slovanský ústav AV ČR, Euroslavica.

Slovanský ústav Češke akademije znanosti važno je središte paleoslavističkih istraživanja i istaknuti nakladnik paleoslavističkih filoloških izdanja. Jedan od najvažnijih i najopsežnijih projekata Slovanskoga ústava je kompletno izdanje staroslavenskoga rječnika u četiri toma, *Slovník jazyka staroslověnského / Lexicon linguae palaeoslovenicae* (1958.–1997.).¹ Ovo je izdanje rezultat dugotrajna i sistematskoga rada nekoliko generacija čeških paleoslavista. Glavni su redaktori *Slovníka* bili Josip Kurz (do 1972.) i Zoe Hauptová (1972.–1997.). Rječnička je građa obuhvatila književne staroslavenske spomenike iz razdoblja od 10. do 16. stoljeća, spomenike kanonskoga doba i crkvenoslavenskih redakcija. Ústav je 2008. godine počeo objavljivati novu ediciju: *Řecko-staroslověnský index / Index verborum graeco-palaeoslovenicus*, kao svojevrsan nastavak i dopunu *Slovníku*. I izdanju *Indeksa* prethodila su višegodišnja i timska istraživanja.² *Indeks* je

¹ Nakon 1997. objavljuju se i *Addenda et corrigenda*. Do 2012. izišlo je 55 sveščića.

² Usp. V. ČERMÁK, K finální podobě Řecko-staroslověnského slovníku-indexu. *Slavia* 76 (2007): 39–46.

napravljen na temelju grčko-staroslavenske kartoteke koja se počela izrađivati (kao i latinsko-staroslavenska i starovisokonjemačko-staroslavenska) još 1943. godine zajedno i usporedno s ekscerpcijom građe za izradu *Slovníka*. Vladimír Kyas, Ilona Páclová, Emilie Bláhová i Jana Šváblová dali su značajne doprinose u izradi metodologije i koncepcije *Indeksa*. Obrada rječničkih natuknica započela je 1989. godine, ali je ubrzo prekinuta i opet nastavljena 2004. Ogledni sveščić objavljen je 2006., a dvije godine nakon toga počeo je izlaziti *Grčko-staroslavenski indeks*. Do sada je objavljeno 6 sveščića prvoga toma sljedećega sadržaja (svaki sveščić sadrži 64 stranice, osim prvoga koji ima 72 stranice; paginacija je sveščića, kao dijelova veće cjeline, kontinuirana): *Prolegomena*: Vacláv Čermák, *Úvod* (9–24); Zdenka Ribarova, *Struktura hesla* (25–61); *Fontes: Monumenta palaeoslovenica* (63–69); *Fontes graeci* (70–72); *Monumentorum palaeoslovenicorum ordo* (73); *Abbreviationes: Monumentorum conspectus siglorum ordine alphabetico digestus* (74–75); *Sigla librorum Veteris et Novi Testamenti* (76); *Abbreviationes grammaticae et ceterae* (77–78); *Index bibliographicus* (79–80); *Appendix: Lexiconis linguae palaeoslovenicae monumenta in indicem verborum graeco-palaeoslovenicum non inclusa* (81–82); *Alphabeti graeci synopsis* (83); *Alphabeti cyrillici et glagolitici synopsis* (84–85); *Tabellae synopticae monumentorum slavlicorum*: Zdenka Ribarova, *Poznámky k synopsisím* (88–93), 1. *Evangelia* (94–151), 2. *Acta apostolorum et epistolae* (152–201), 3. *Apokalypsis* (202–203), 4. *Psalterium cum fragmento commentarii* (204–211), *Cantica* (212–213), 5. *Prophetologium et Glagolitica* (214–226), 6. *Euchologii Sinaitici versus biblici* (227–228), 7. *Versus biblici in monumentis slavicae originis* (229–232), 8. *Homiliae parallelae Codicum Cloziani et Suprasliensis* (233), *Columnarum signa in codicibus slavicis* (233); *Index verborum* (237–392). U prvim se dvama sveščićima nalaze uvodni članci (objavljeni paralelno na češkom, ruskom i engleskom jeziku) o staroslavenskoj leksikografiji i o strukturi rječničkih natuknica. Slijede popisi staroslavenskih i grčkih izvora, kratice, popis literature, grčki, ćirilski i glagoljski popisi slova. Sinoptičke tabele staroslavenskih spomenika zauzimaju dio drugoga sveščića, treći i dio četvrtoga sveščića. U četvrtom sveščiću započinje tekst *Indeksa*.

Indeks je izrađen na temelju cjelokupne rječničke građe obuhvaćene *Slovníkom jazyka staroslověnského*, koja sadrži preko 60 spomenika. Ovdje

je u obliku indeksa prikazan leksički inventar u prvom redu staroslavenskih tekstova koji su prevedeni s grčkoga jezika. Natuknica je u *Indeksu* ovako oblikovana: u zaglavlju je navedena grčka riječ u osnovnom leksikografskom obliku s gramatičkim opisom, a ispod nje slijede staroslavenske paralele poredane azbukom. Uz staroslavenske paralele, normalizirane prema *Slovníku*, navedena su mjesta odnosno kratice izvora u kojima se ekvivalent nalazi. Označena je i leksička učestalost staroslavenske riječi, tako da su do 15 potvrda navedena sva mjesta, do 100 potvrda naveden je točan broj frekvencije, a ako riječ ima veliki broj potvrda označena je +100. Citirana su i biblijska mjesta u kriticama.

Řecko-staroslověnský index koncipiran je kao integralan dio i nastavak *Slovníka jazyka staroslověnského*, ali se može upotrebljavati i kao samostalno leksikografsko djelo. Već se sada iz prvih svešćića može vidjeti da će *Indeks* u staroslavenskoj filologiji biti višestruko koristan i značajan, a osobito u proćavanju staroslavenske sinonimije i u istraživanju vještine prevođenja tekstova s grčkoga na staroslavenski jezik. Sigurno je da će ovako strukturirana i citirana građa biti zanimljiva za istraživanje ne samo paleoslavistima i slavistima, već i grecistima, bizantolozima, medievistima, teolozima, povjesničarima i dr. Kolegama u Slovanskom ústavu AV ĀR svakako treba čestitati na filološki uzorno napravljenu *Grćko-staroslavenskom indeksu* i poželjeti da nastave ovaj važan leksikografski projekt.

VESNA BADURINA STIPĆEVIĆ

GLAGOLJSKE TEME U MONOGRAFIJI O OTOKU SILBI

Otok Silba: prirodno i kulturno blago. Jasmina MUŽINIĆ; Jenő J. PURGER (ur.). Zadar: Sveučilište u Zadru. 2013., 321 str.

Nedavno je u nakladi Sveučilišta u Zadru izišla iz tiska knjiga *Otok Silba: prirodno i kulturno blago*. Knjigu su uredili Jasmina Mužinić sa Zavoda za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, te Jenő J. Purger sa Zavoda za biologiju Sveučilišta u Pećuhu. Na 322 stranice objavljeno je 26 raznovrsnih priloga dvadeset sedmero pozvanih autora iz Hrvatske i inozemstva. Oni su, svaki sa svojega stručnoga gledišta, obradili